

Kontrollutvalget

Sekretariatet

Gjøvik, 6. februar 2018.

J.nr./referanse: 01-18/SL/ks

KONTROLLUTVALGET I SØNDRE LAND KOMMUNE

Finn Øksne (Sp), leder

Tom Sørhagen (SBL), nestleder

Gerd Margot Michaelsen (Ap)

Kopi er sendt:

- Ordfører og rådmann
- Innlandet Revisjon IKS

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Det innkalles herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Torsdag 15. februar 2018

Tid: Kl. 0900 – ca. 1500

Sted: Formannskapssalen, rådhuset

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på tlf. 995 77 903 eller e-post kjetil@kontrollutvalget.no.

Deltakelse fra andre i møtet:

- Sak 02/18 Salg av kommunale tomter: Rådmannen ved kommunalsjef Lokalsamfunn og stab Pål Rønningen og avdelingsleder areal Lars Harald Weydahl orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 0915.
- Sak 03/18 NAV Søndre Land: Rådmannen ved NAV-leder Finn Erik Lystad orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1000.
- Sak 04/18 Barnehage / kommunebarometeret: Rådmannen ved kommunalsjef Oppvekst Knut Åge Berge orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1200.
- Sak 05/18 Regnskapsrevisjon – statusrapport: Innlandet Revisjon IKS ved oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm Olafsen orienterer. Saken er satt opp til behandling kl. 1330.

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken

utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenester Kjetil Solbrækken

Studievegen 7, 2815 Gjøvik

Tel. 995 77 903, e-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I SØNDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I SØNDRE LAND RÅDHUS

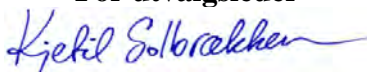
Torsdag 15. februar 2018 kl. 0900

(Sted: Formannskapssalen, rådhuset)

SAK NR. 01/2018	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.12.2017
SAK NR. 02/2018	SALG AV KOMMUNALE TOMTER
SAK NR. 03/2018	NAV SØNDRE LAND: PRESENTASJON AV ENHETEN OG
OPPFØLGNING AV TILSYNSRAPPORT FRA 2015 VEDR.
ØKONOMISK STØNDAD
SAK NR. 04/2018	BARNEHAGE: GENERELL PRESENTASJON OG
OPPFØLGING AV TALL FRA KOMMUNEBAROMETERET
2017
SAK NR. 05/2018	REGNSKAPSREVISJON: STATUS FOR REVISJON AV
KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2017
SAK NR. 06/2018	ÅRSRAPPORT OG AVREGNING 2017 FRA INNLANDET
REVISJON IKS
SAK NR. 07/2018	KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2018
SAK NR. 08/2018	REFERATSAKER

Gjøvik, 5. februar 2018.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Ordfører, rådmannen og vararepresentanter til kontrollutvalget
- Innlandet Revisjon IKS

SAK NR. 01/2018

Søndre Land kommune

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.12.2017

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 11.12.2017

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 11.12.2017 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteprotokollen fra forrige møte legges herved frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I SØNDRE LAND KOMMUNE

Mandag 11. desember 2017 holdt kontrollutvalget møte i Søndre Land rådhus kl. 0900 – 1400.

Som medlemmer møtte:

Finn Øksne (Sp), leder
Tom Sørhagen (SBL), nestleder
Gerd Margot Michaelsen (Ap)

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmann Arne Skogsbakken (sakene 58, 59 og 60).
Sekretariatet: Kjetil Solbrækken (sakene 55-59 og 61-62) og Ole Kristian Rogndokken (hele møtet).

Møteprotokollen er sendt til:

Kommunestyret v/ordfører, varaordfører, rådmann, kontrollutvalgets medlemmer og varamedlemmer, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Finn Øksne som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 55/2017 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 30.10.2017

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 30.10.2017 godkjennes.
---------------------------	---

**SAK NR. 56/2017 EKSTERNE / STATLIGE TILSYN 2015-2017: OVERSIKT OG
VURDERING AV OPPFØLGING**

Fra behandlingen:

Sekretariatet ved Ole Kristian Rogndokken presenterte kartleggingen.

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	<ol style="list-style-type: none">1. Gjennomførte tilsyn i Søndre Land kommune i perioden 2015-2017 tas til orientering.2. Kontrollutvalget ønsker å følge opp hvordan påpekte avvik er håndtert i praksis og i hvilken grad tilsynene har bidratt til endring og læring i organisasjonen. De fremlagte tilsynsrapportene følges opp slik:<ul style="list-style-type: none">• Rådmann/skolesjef inviteres til å orientere om oppfølgingen av følgende tilsyn:
---------------------------	--

- **Fylkesmannens tilsyn fra 2015 om kommunen som barnehagemyndighet (virkemiddelbruk til å påse etterlevelse).** Avvik: Søndre Land kommune ivaretar ikke kravene i barnehageloven og forvaltningsloven når kommunen anvender reaksjoner. Kommunens godkjennings-virksomhet er ikke i tråd med barnehageloven og forvaltningsloven.
- **Fylkesmannens tilsyn fra 2016/2017 om forvaltningskompetanse – avgjørelser om særskilt tilrettelegging (Vestsida Oppvekstsenter).** Avvik: Flere avvik i forhold til opplæringsloven og forvaltningsloven.)

Kontrollutvalget ønsker også informasjon om hvordan praksis er på andre skoler i kommunen innenfor de områdene tilsynet tok opp, eventuelt hvordan tilsynet ved Vestsida Oppvekstsenter har hatt læringseffekt for andre skoler i kommunen.

- Rådmann/NAV-leder inviteres til å orientere om oppfølgingen av **Fylkesmannens tilsyn fra 2015 med økonomiske stønad for personer med forsørgeransvar for barn i Søndre Land kommune.** Avvik: Søndre Land kommune sikrer ikke at det foretas forsvarlig behandling av alle søknader om økonomisk stønad til personer med forsørgeransvar for barn.

I tillegg til å høre hvordan tilsynsrapporten er fulgt opp bes om:

- Presentasjon av ny NAV-leder.
- Generell presentasjon av NAV Søndre Land (oppgaver, organisering, økonomi mv.)
- Risikovurdering / utfordringer.
- Kommentarer til Kommunebarometeret 2017 (område: Sosial).

3. Sekretariatet bes om etablere praksis med en årlig sak til kontrollutvalget der formålet er å:

- Gi kunnskap om gjennomførte tilsyn med tanke på koordinering og samordning med kontrollutvalgets aktiviteter.
- Legge til rette for vurdering av eventuell oppfølging av tidligere tilsyn der det er påpekt lovbrudd og/eller gitt pålegg. Hensikten men en eventuell oppfølging vil være å teste om endringer som følge av tilsynet er iverksatt som beskrevet og fortsatt fungerer i praksis.

Fra behandlingen:

Ole Kristian Rogndokken presenterte Kommunebarometeret 2017 og resultatene for Søndre Land kommune.

Vedtak, enstemmig:

1. Kontrollutvalget tar Kommunebarometeret 2017 til orientering og har merket seg at Søndre Land kommune er rangert på 308. plass blant landets 428 kommuner.
2. Med bakgrunn i tallmaterialet inviteres rådmannen til å gi sin vurdering av tallene på følgende områder:
 - **Barnehage** (415 plass):
 - Oppholdstimer per årsverk har sunket siden 2015, og er lavere enn landsgjennomsnittet (10 641; gj.snitt 11 363)
 - Lavere pedagogisk utdanningsnivå på ansatte enn gj.snitt:
 - styrere og ledere 81 %; gj.snitt 95 %
 - øvrige ansatte 32 %; gj.snitt 36 %
 - 27 % av barn født før 1/9 uten barnehageplass (gj.snitt 10 %)
 - 56,7 % av barn med minoritetsbakgrunn har barnehageplass (gj.snitt 76%) nedgang fra de siste årene

ANSETTELSESPROSEDYRER OG PRAKTISERING AV DISSE I SØNDRE LAND KOMMUNEFra behandlingen:

Rådmann Arne Skogsbakken informerte om kommunens ansettelsesprosedyrer og presenterte hovedtrekkene i kommunens

Spørsmål i forbindelse med en konkret ansettelsessak ble tatt opp med rådmannen. Saken ble lukket under behandling av denne delen av saken, jf. kommunelovens § 31, jf. personopplysningslovens § 13.

Vedtak, enstemmig:

Rådmannens presentasjon av kommunens ansettelsesprosedyrer tas til orientering.

ETTERLEVELSE AV BARNEVERNLOVEN I SØNDRE LAND KOMMUNE - STATUS FOR LAND BARNEVERTJENESTEFra behandlingen:

Rådmann Arne Skogsbakken orienterte om sin oppfølging av Land barneverntjeneste og arbeidet med å sikre at barnevernloven etterlevs i Søndre Land kommune.

Utvalgsleder og sekretær informerte om hovedtrekkene i revisjonsrapporten «Styring, ledelse og kontroll i og av barnevernet i Nordre Land kommune». Rapporten er lagt frem til behandling i møte i kontrollutvalget i Nordre Land kommune den 11.12.2017.

Vedtak, enstemmig:

1. Med bakgrunn i rådmannens orientering i møtet har kontrollutvalget inntrykk av kommunen følger opp avtalen med Nordre Land kommune og Land barneverntjeneste på tilfredsstillende måte. Kontrollutvalget har inntrykk av at tjenestene som leveres pr. d.d. er tilstrekkelige til å ivareta kommunens behov for barneverntjenester i tråd med lovverket.

2. Kontrollutvalget i Søndre Land kommune har merket seg vedtaket i kontrollutvalget i Nordre Land kommune den 13.11.2017 der det uttrykkes «*bekymring for at den interne prosessen med utvikling av Land barneverntjeneste synes å bremse opp i påvente av avklaring/vurdering av samarbeid med Gjøvik kommune om felles barneverntjeneste*».

Med bakgrunn i informasjon fra rådmannen i Søndre Land kommune har kontrollutvalget inntrykk av at den interne prosessen med utvikling av Land barneverntjeneste på nåværende tidspunkt har nødvendig prioritet og ikke bremses opp.

3. Det forventes at erfaringene fra etableringen av Land barneverntjeneste benyttes ved en eventuell sammenslåing med barneverntjenesten Gjøvik kommune. For erfaringer fra etableringen av Land barneverntjeneste vises til revisjonsrapporten «Styring, ledelse og kontroll i og av barnevernet i Nordre Land kommune».

SAK NR. 60/2017

OPPFØLGING AV FYLKESMANNENS KOMMUNEBILDE 2017 – RÅDMANNENS KOMMENTARER

Fra behandlingen:

Rådmann Arne Skogsbakken besvarte utvalgte spørsmål fra Fylkesmannens kommunebilde 2017:

- Grunnskole: Søndre Land har relativt høye mobbetall for 7. trinn, jf. elevundersøkelsen. Hvordan arbeider kommunen for å forebygge mobbing i skolen, og for å evaluere iverksatte tiltak?
- Eldreomsorg i sykehjem: Kommunen hadde 0,26 legetimer per beboer per uke i 2016 (landsgjennomsnitt er 0,55 og i Oppland 0,65). Vurderer kommunen om beboerne i sykehjem tilbys legetimer tilstrekkelig ofte?
- Rus og psykisk helse: I Fylkesmannens rapport opplyses at det er 24 stillinger i arbeidet med voksne og 4 stillinger i

arbeidet med barn og unge. Hvordan er rus- og psykisk helsearbeid organisert, og hvordan fungerer dette arbeidet i Søndre Land kommune?

- Sosiale tjenester: Hvordan praktiseres aktivitetsplikten overfor unge mottakere av sosialhjelp, slik at de så raskt som mulig blir selvhjulpne?

Vedtak, enstemmig:

1. Rådmannens svar på utvalgte spørsmål fra Fylkesmannens kommunebilde 2017 tas til orientering.
2. Kontrollutvalget merket seg følgende forhold:
 - *Vedr. mobbing i skolen*: Søndre land har etablert ressursteam som straks skal iverksette tiltak når det blir varslet om mobbeepisoder i skolene.
 - *Vedr. tilbud om legetimer på sykehjemmene*: I tillegg til de ressursene som er presentert i kommunebildet har kommune tilsatt en sykehjemslege i 50 % stilling ved Hovli.
 - *Vedr. arbeid med rus og psykisk helse*: Kommunen har startet opp et eget folkehelseprosjekt for å bedre arbeidet med rus og psykisk helse.
 - *Vedr. praktiseringen av aktivitetsplikten for unge mottakere av sosialhjelp*: Dette gjelder få personer som er kort tid inne på ordningen. Kommunen har ikke etablert noe systematikk i bruken av aktivitetsplikt, men har individuelle opplegg i hvert tilfelle.

SAK NR. 61/2017

MØTEPLAN 2018

Vedtak, enstemmig:

Møteplan for kontrollutvalget for 2018 fastsettes slik:

- Torsdag 15.02. 2018 kl. 0900
- Torsdag 22.03. 2018 kl. 0900
- Mandag 16.04. 2018 kl. 0900
- Mandag 04.06. 2018 kl. 0900
- Mandag 10.09. 2018 kl. 0900
- Mandag 29.10. 2018 kl. 0900
- Mandag 10.12. 2018 kl. 0900

SAK NR. 62/2017

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Kontrollutvalgskonferansen 2018 – program
2. Formannskapetets innstilling til kontrollutvalgets budsjett for 2018 (f.sak 22.11.2017)
3. Møtegodtgjørelse 2. halvår 2017 – kontrollutvalget

4. Tolkingsuttalelse – Krav til ansettelsesforhold for barnevernledere og saksbehandlere i barneverntjenesten (Barne- ungdoms- og familiedirektoratet, brev av 28.10.2017)
5. Diverse avisartikler
6. Rutiner for utsending av møtepapirer unntatt offentlighet
7. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

<u>Vedtak, enstemmig:</u>	Referatsakene tas til orientering.
---------------------------	------------------------------------

<p>Hov, 11. desember 2017.</p> <hr/> <p>Finn Øksne nestleder</p>	<p>RETT UTSKRIFT: Hov, 11. desember 2017.</p> <hr/> <p>Kjetil Solbrækken utvalgssekretær</p>
---	---

NESTE MØTE

Dato: TORSDAG 15. FEBRUAR 2017
Tidspunkt: KL. 0900
Aktuelle saker:

- *Regnskapsrevisjon: Status for revisjon av kommuneregnskapet 2017*
- *Kontrollutvalgskonferansen 2018*
- *NAV Søndre Land/sosialhjelp: Oppfølging av tidligere tilsyn (KU-sak 56/17)*
- *Salg av kommunale tomter – orientering v/rådmannen*
- *Barnehage/kommunebarometeret 2017 (KU-sak 57/17)*

Saker til senere oppfølging:

- *Skole: Oppfølging av tidligere tilsyn – 2 stk (KU-sak 56/17)*
- *Misligheter og korrupsjon – risikovurderinger og forebygging (KU-sak 49/17)*
- *Nye Hovli omsorgssenter (fokus på styring, etterlevelse av rutiner, oppfølging av politiske vedtak og kommunikasjon/rapportering), jf. KU-sak 49/16. Sosial dumping - Kontraktsvilkår og kontraktsoppfølging, jf. KU-sak 12/17)*
- *Revidert tilsynsstrategi - byggesak (KU-sak 31/17)*

Oppfølging fra sekretariatet:

- *Eksterne tilsynsrapporter – kartlegging – årlig sak (KU-sak 56/17)*
- *Oppfølging av politiske vedtak – årlig sak (KU-sak 42/17)*
- *Ytringsfrihet og varsling (presentasjon av veileder)*

Bestillinger - Innlandet Revisjon IKS:

- *Årlig sak/regnskapsrevisjon: Revisjon av beboerregnskap (tas fortrinnsvis i samme møte som behandlingen av årsregnskapet)*
- *Forvaltningsrevisjonsprosjekt: Tidlig innsats og tilpasset opplæring*

Søndre Land kommune**SALG AV KOMMUNALE TOMTER**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

FORSLAG TIL VEDTAK:

--

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er satt på saksliste etter avtale med kontrollutvalget i møte den 11/12-17.

Etter avtale er rådmannen/administrasjonen invitert til saken for å orientere om kommunens rutiner for salg av tomter generelt og evt. inngåtte avtaler mellom kommunen og andre på området.

Søndre Land kommune**NAV SØNDRE LAND: PRESENTASJON AV ENHETEN OG
OPPFØLGNING AV TILSYNSRAPPORT FRA 2015 VEDR.
ØKONOMISK STØNDAD**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Utdrag fra Kommunebarometeret for 2017 (område «Sosial»). Vedlegg 1
2. Rapport fra tilsyn med økonomisk stønad for personer med forsørgeransvar for barn i Søndre Land kommune 2015 (Helsetilsynet, 2015). Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:**SAKSOPPLYSNINGER:**

Saken er en oppfølging av vedtak i kontrollutvalgets møte den 11/12-17 i f.m. gjennomgang av tilsyn gjennomført i perioden 2015-2017. I forbindelse med saken ble bl.a. følgende vedtatt:

Kontrollutvalget ønsker å følge opp hvordan påpekte avvik er håndtert i praksis og i hvilken grad tilsynene har bidratt til endring og læring i organisasjonen. De fremlagte tilsynsrapportene følges opp slik:

- *Rådmann/NAV-leder inviteres til å orientere om oppfølgingen av **Fylkesmannens tilsyn fra 2015 med økonomiske stønad for personer med forsørgeransvar for barn i Søndre Land kommune**. Avvik: Søndre Land kommune sikrer ikke at det foretas forsvarlig behandling av alle søknader om økonomisk stønad til personer med forsørgeransvar for barn.*

I tillegg til å høre hvordan tilsynsrapporten er fulgt opp bes om:

- *Presentasjon av ny NAV-leder.*
- *Generell presentasjon av NAV Søndre Land (oppgaver, organisering, økonomi mv.)*
- *Risikovurdering / utfordringer.*
- *Kommentarer til Kommunebarometeret 2017 (område: Sosial).*

Med bakgrunn i vedtaket er rådmannen/NAV-leder invitert til å orientere.

Vedlagt saken følger utdrag fra Kommunebarometeret 2017 (område «Sosial») og den omtalte tilsynsrapporten fra 2015.

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedr. tilsynsrapporten fra 2015:

Fylkesmannen/Helsetilsynet gjennomførte i 2015 et tilsyn med økonomisk stønad for personer med forsørgeransvar for barn i Søndre Land kommune. Tilsynet ble gjennomført i perioden 13.01.2015 – 19.05.2015. Nedenfor følger hovedtrekkene i tilsynet:

Konklusjon:

- Søndre Land kommune sikrer ikke at det foretas forsvarlig behandling av alle søkna der om økonomiskstønad til personer med forsørgeransvar for barn.

Avvik fra følgende myndighetskrav:

- *Sosialtjenesteloven (STL) §§ 17 (Opplysning, råd og veiledning), 18 (Stønad til livsopphold), 19 (Stønad i særlige tilfeller), 41 (Anvendelse av forvaltningsloven) og 43 (Innhenting av opplysninger).*
- *Forvaltningsloven § 17 (Forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt).*
- *Forskrift om internkontroll i kommunalt Nav § 4, jf. sosialtjenesteloven § 5 (Internkontroll)*

Tilsynsrapporten følger vedlagt i sin helhet (se vedlegg 2).

Ansattes arbeidssituasjon - Kontrollutvalgets vedtak 31.10.2016:

Kontrollutvalget har hatt fokus på de ansattes arbeidssituasjon gjennom samtaler med rådmannen gjennom 2016 og 2017. Det vises her bl.a. til vedtak i kontrollutvalgets møte den 31.10.2016 der saken ble drøftet:

Kontrollutvalget har inntrykk av at kommunens ledelse støtter de ansatte ved NAV Søndre Land på en god måte i vanskelige saker. Dette gjelder både NAV-leders støtte til ansatte og rådmannens støtte til NAV-leder.

Selv om temaet ikke er nevnt spesielt i invitasjonen til rådmannen til saken synes det likevel relevant å følge opp temaet overfor ny NAV-leder.

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			71 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			35
				Plass	Landet	Kommunens karakter			
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 %)	2,1	2,4	3,0	77	3,9	6,0	5,5	4,7	
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	3,6	3,7	3,5	112	4,2	4,1	4,1	4,5	
STØNADSTID: Andel som går over 6 måneder på stønad (10 %)	22	13	18	65	36	4,5	5,8	5,2	
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	24	39	30	30	49	6,0	4,1	5,8	
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)			38	23	20			4,5	
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (5 %)	311	500	269	29	65	5,8	6,0	5,4	
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)		63	65	283	70		3,2	3,4	
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)		45			9		3,4		
AKTIVITET: Andel av sosialhjelpsmottakere som ikke søker jobb (10 %)	82	50	88	399	37	1,0	3,0	1,0	
AKTIVITET: Netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker (10 %)			112	126	138			2,7	
KRISESENTER: Totale kostnader til krisesenter, per innbygger (5 %)	100	86	86	129	65	4,1	3,3	3,2	

Søndre Land er blant de 100 beste på årets tabell. Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Søndre Land enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

For de over 25 år er stønadstiden litt kortere enn i normalkommunen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

18 prosent av dem som går på sosialstønad mottar den i minst 6 måneder. Andelen er lav målt mot normalkommunen, mens landsgjennomsnittet er på 36 prosent.

Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er lav. I barometeret teller det positivt.

Hele 88 prosent av dem som mottar sosialhjelp, er ikke registrert som arbeidssøkere. Knappt noen andre kommuner har så dårlig statistikk. Hvorfor er det slik, og hvordan kan statistikken forbedres?

Nasjonale utviklingstrekk:

Barometeret legger vekt på kort stønadstid. Sosialhjelp være et kortvarig tilbud på vei over til andre faser. Noen forhold kan kommunen ikke påvirke direkte. Om arbeidsløsheten plutselig blir høy, kan andelen som går lenge på sosialhjelp øke.

36 prosent nasjonalt får sosialhjelpen i mer enn 6 måneder. Andelen har vært stabil de siste 10 årene. SSB oppgir dessverre ikke nasjonale snitt for stønadslengde. Nasjonalt har 49 prosent av de som får sosialhjelp, den som hovedinntekt. Andelen har økt jevnt de fem siste årene.

Kvalifiseringsprogrammet skal hjelpe folk videre til jobb. Det kan bare gis en gang per bruker. De siste fire årene har antallet som har fått kvalifiseringsstønad tilsvart om lag 20 prosent av de som går lenge på stønad, som jo er en hovedmålgruppe for programmet.

Vi har fra i år inkludert et nøkkeltall som viser

hvor stor andel av de som får sosialhjelp, som ikke søker jobb. Dette er et usikkert regnestykke. Vi har sett bort fra antallet som har trygd som hovedinntekt. Tallet må behandles med varsomhet, men hensikten er å prøve å gi et bilde av om gruppa kan regnes som "passiv" eller "aktiv".

Rapport fra tilsyn med økonomisk stønad for personer med forsørgeransvar for barn i Søndre Land kommune 2015

Virksomhetens adresse:
Hovsbakken 1, 2860 Hov
Tidsrom for tilsynet: 13.01.2015
- 19.05.2015

01.07.2015

Fylkesmannen i Oppland

Oppfølging av tilsynet

Ved dette tilsynet ble det konstatert avvik fra lov eller forskrift. Tilsynsmyndigheten har vurdert de tiltakene som er satt i verk som tilstrekkelige. Tilsynet er derfor avsluttet.

[Sammendrag](#)

[1. Innledning](#)

[2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold](#)

[3. Gjennomføring](#)

[4. Hva tilsynet omfattet](#)

[5. Funn](#)

[6. Kommentarer til virksomhetens styringssystem](#)

[7. Regelverk](#)

[8. Dokumentunderlag](#)

[9. Deltakere ved tilsynet](#)

Sammendrag

Denne rapporten beskriver forhold som er undersøkt og det avvik som ble påpekt. I rapporten foretas en vurdering av styringen av det område som er undersøkt. Systemrevisjonen omfattet følgende:

Om kommunen sikrer forsvarlig kartlegging, og at det gjøres individuelle vurdering(er) som grunnlag for beslutning om å innvilge økonomisk stønad og for beslutning om stønadens størrelse overfor personer med forsørgeransvar. Herunder om barnas behov blir ivaretatt når hjelpebehov blir kartlagt og stønad vurdert.

Det ble avdekket forhold som ga grunnlag for avvik: Søndre Land kommune sikrer ikke at det foretas forsvarlig behandling av alle søknader om økonomisk stønad til personer med forsørgeransvar for barn

Dato: 19.05.2015

Tone Huuse Svesengen
revisjonsleder

Randi Irene Midthaugen
revisor

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon ved NAV Søndre Land i perioden 13.01.15 – 19.05.15.

Revisjonen inngår som en del av fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet i inneværende år.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med sosialtjenesten etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 9.

Lov om sosiale tjenester i Nav skal bidra til inntektssikring for utsatte og sårbare grupper. Lovens formålsbestemmelse understreker at utsatte barn og unge og deres familier skal få et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Formålsbestemmelsen gjenspeiler grunnleggende menneskerettigheter

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten ivaretar ulike krav i lovgivningen gjennom sin internkontroll. Revisjonen omfatter undersøkelse om:

hvilke tiltak virksomheten har for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av lovgivningen innenfor de tema tilsynet omfatter

tiltakene følges opp i praksis og om nødvendig korrigeres

tiltakene er tilstrekkelige for å sikre at lovgivningen overholdes

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, ved intervjuer og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler avvik som er avdekket under revisjonen og gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de områder tilsynet omfatter.

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift

Merknad er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Pr. januar 2012 var det 5703 innbyggere i Søndre Land kommune. Antall sosialhjelpsmottakere har fra 2011 til 2013 økt fra 84 til 106 mottakere. Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned har i samme periode gått ned med kr. 528,- pr. måned. Det var 18 sosialhjelpsmottakere med forsørgerplikt for barn under 18 år i 2013. Tilleggssats pr. måned for ett barn i kommunen var lik de statlige veiledende satsene for økonomisk stønad i 2013 (jf. tall Kostra).

Søndre land kommune har i tillegg til minimumsløsningen valgt å ha tjenestene rus, psykisk helsearbeid, flyktningetjenesten, støttekontakt for voksne, gjeldsrådgiver, bostøtte SLT og oppfølgingstjenesten for ungdom i NAV-kontoret. Antall kommunale årsverk i kontoret på tilsynstidspunktet var 14,6. To av fire ansatte som har ansvar for vurdering av søknad om økonomisk stønad har fått delegert vedtaksmyndighet fra rådmannen.

I Søndre Lands «Handlings- og økonomiplan for 2015-2018» fremkommer under

«Organisering og arbeidsprosesser» at det er «(..)ønskelig å gjennomgå tjenesteytingen ved kontoret. For å sikre mest mulig rasjonell drift må NAV-kontoret ses som én enhet der dette er mulig, og kommunen skal bidra til en mest mulig rasjonell drift i samarbeid med staten.

Økte krav til saksbehandling og internkontroll vil kreve betydelige ressurser til forvaltning av tjenestene. Det skal arbeides med plan- og rutineutvikling og arbeidsprosesser på flere områder». På tilsynstidspunktet var NAV-kontoret organisert slik at de som jobber med kommunale oppgaver, herunder sosialtjenesteloven, ikke har arbeidsoppgaver knyttet til statlige oppgaver. NAV-leder rapporterer direkte til kommunalsjef for helse, omsorg og velferd.

3. Gjennomføring

Dokumentet er hentet fra <http://www.helsetilsynet.no>

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Revisjonsvarsel ble utsendt den 13. januar 2015.

Formøte ble avholdt som videokonferanse den 17. februar 2015.

Åpningsmøte ble avholdt den 17. mars 2015.

Intervjuer: 9 personer ble intervjuet.

Sluttmøte ble avholdt den 18. mars 2015.

Dokumentgjennomgang: Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet, og dokumenter som ble gjennomgått under besøket, fremgår under kapitlet Dokumentunderlag.

4. Hva tilsynet omfattet

Ved tilsynet ble det undersøkt om kommunen sikrer forsvarlig saksbehandling av søknader fra personer med forsørgeransvar for barn, herunder om søkerens situasjon kartlegges i tilstrekkelig grad og at det gjøres individuelle vurderinger.

Økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven er en skjønnsmessig ytelse, slik at loven ikke har bestemmelser om stønadsnivået utover at hjelpen skal være forsvarlig.

En tilstrekkelig kartlegging betyr derfor at både forsørgerens og barnas situasjon og hjelpebehov skal legges til grunn ved vurderingen av søknaden, dersom det er relevant.

Med individuelle vurderinger menes at kommunen ikke bare kan tilstå standardbeløp, men må vurdere stønaden ut fra de individuelle forholdene som gjelder for personene som søkeren forsørger. Når den som søker har barn, skal det tas særlige hensyn til deres behov i alle vurderinger som foretas. Barn og unge skal sikres en trygg oppvekst og kunne delta i alminnelige skole- og fritidsaktiviteter, uavhengig av om foreldrene har en vanskelig økonomi. Dette innebærer at utgifter til barn og unge kan være del av livsoppholdet, selv om tilsvarende utgifter for voksne ikke er det.

Da tilsynet ble gjennomført som systemrevisjon, ble det særlig undersøkt om ledelsen sørger for og kontrollerer at saksbehandlingen skjer forsvarlig.

5. Funn

Avvik: Søndre Land kommune sikrer ikke at det foretas forsvarlig behandling av alle søknader om økonomisk stønad til personer med forsørgeransvar for barn.

Avvik fra følgende myndighetskrav:

Sosialtjenesteloven (STL) §§ 17 (Opplysning, råd og veiledning), 18 (Stønad til livsopphold), 19 (Stønad i særlige tilfeller), 41 (Anvendelse av forvaltningsloven) og 43 (Innhenting av opplysninger). Forvaltningsloven § 17 (Forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt). Forskrift om internkontroll i kommunalt Nav § 4, jf. sosialtjenesteloven § 5 (Internkontroll).

Avviket bygger på følgende observasjoner:

1. Gjeldende rutine om sosiale tjenester sier at der hvor det er barn i husholdningen, skal barnets behov kartlegges. Dette er ikke nærmere konkretisert i rutinen, og gir liten hjelp til de som skal kartlegge, vurdere og utmåle stønad for personer med forsørgeransvar for barn.
2. Det finnes egen sjekklister for innhenting av dokumentasjon, men heller ikke den inneholder noe om hvordan kartlegging av personer med forsørgeransvar for barn bør skje, bare om dokumentasjonsinnhenting mer generelt.
3. Det fremgår ikke av alle journalnotater i de gjennomgåtte sakene at barnets forhold er kartlagt eller vurdert der forsørger søker om økonomisk stønad.

4. Det er utarbeidet maler for vedtak, men de inneholder ikke forslag til eller gir retning for hvordan søknader fra personer med forsørgeransvar for barn bør behandles.
5. Det er ikke en ensartet praksis om hvilke opplysninger som er nødvendige i kartleggingen, og hvilke opplysninger som skal med i vurderingen av barnets behov der forsørger søker om økonomisk stønad.
6. Det er ingen rutine som sikrer at det innhentes oppdaterte opplysninger på brukere som har mottatt økonomisk stønad over lengre tid.
7. Det er ikke en enhetlig praksis ved innhenting av kontoutskrifter ved søknad om økonomisk stønad, jf. krav i STL § 41 om at tjenestemottaker skal være informert om og ha forstått hvilke opplysninger som er nødvendig for å avgjøre saken, og § 43 om at det ikke skal innhentes mer informasjon enn det som er relevant for NAV sin behandling av saken. Kontoutskrift kan ikke kreves rutinemessig. Sjekklister for dokumentasjon sier at kontoutskrift for siste 2 måneder for alle kontoer skal legges ved søknad om økonomisk stønad.
8. Det er forskjellig lovforståelse når det gjelder praktiseringen av STL §§ 18 og 19 (Eksempel: I et stort antall saker legges det til grunn at forholdet faller utenfor STL § 18 uten at det gjøres en konkret og individuell vurdering, og man vurderer isteden om forholdet faller inn under STL § 19).
9. Vedtaksmalen blir brukt slik den er, uten endring av standardtekst. Ledelsen kontrollerer ikke at det gjøres individuelle vurderinger og endringer ut fra søkerens spesielle situasjon. I flere av de gjennomgåtte vedtakene står det at «(...) Det er et rimelig forhold mellom søkers inntekter og utgifter» når realiteten i saken tilsier det motsatte.
10. Det er ulik praktisering av vurdering og utmåling av nødhjelp til personer som har forsørgeransvar for barn. Det er ingen rutine som konkretiserer hva som ligger i «kort sats» og «lang sats» ved vurdering og utmåling av innvilget nødhjelp.
11. NAV-kontoret har faste fagmøter for de som har ansvar for økonomisk sosialhjelp, men det skrives ikke referat fra de ukentlige møtene. NAV-leder deltar i hovedsak på disse møtene.
12. Kommunens ledelse identifiserer ikke hvilke feil som kan oppstå og som vil ha alvorlige konsekvenser for brukere når det gjelder opplysning og vurdering av saker der brukere har forsørgeransvar (risikovurderinger). Kommunens ledelse har ikke planlagt tiltak som kan forebygge slike feil.
13. Klager som er behandlet av Fylkesmannen om økonomisk stønad brukes ikke i forbedringsarbeidet ved kontoret. Ledelsen har ikke sørget for at krav og anbefalinger i klageavgjørelser blir gjort kjent og brukt for å justere saksbehandlingen.
14. Ledelsen har ikke foretatt systematisk kartlegging av om de ansatte har den nødvendige og tilstrekkelige kompetansen i saker der søker har forsørgeransvar for barn.
15. Det er ikke laget en egen kompetanseplan på NAV Søndre Land som sikrer fremdrift på sosialhjelpsområdet.
16. Det eksisterer ikke et system for rapportering av avvik som kan fange opp saksbehandlingsfeil og faglige svikt på det tilsette området. Ledelsen har ikke etablert kontrollordninger for å fange opp svikt i tjenestene, som for eksempel jevnlig gjennomgang av saksbehandlingen og vedtakene.
17. Kommunens ledelse har månedlige driftsmøter med NAV-leder, hvor bl.a. internkontroll er et tema. Det er ikke rapportert på dette punktet i inneværende år.
18. Risiko og sårbarhetsanalyse er ikke foretatt siden 2012, og avvik er ikke meldt.

Kommentar:

Det er et viktig prinsipp ved behandling av søknad om økonomisk stønad at det skal foretas en konkret individuell vurdering både om det skal ytes stønad og ved eventuell utmåling av stønaden. Kommunen har en rett og plikt til å foreta en konkret individuell vurdering. Hva som skal kartlegges avhenger av søker og dennes situasjon. Det skal undersøkes om søker har barn. Dersom søker har barn, skal barnas behov kartlegges i tilstrekkelig grad (relevante forhold må undersøkes nærmere) og tas hensyn til i vurdering av om det er grunnlag for å innvilge stønad. Det må være rom for at kartleggingen kan foregå slik at alle nødvendige opplysninger kan innhentes. Med barn i husstanden kan det være behov for en grundig kartlegging av deres behov knyttet til for eksempel barnehage, SFO, barnepass, klær, datautstyr, skoleutstyr, fritidsaktiviteter og utstyr til dette osv.

Det skal også tas hensyn til barns behov ved vurdering av utmåling av stønaden. Dette betyr at kommunen har en plikt til å kartlegge barns behov utover spørsmål om antall barn i familien, alder og

forsørgeransvar. Ved utmåling av stønaden er lovens forutsetning om individuell behovsprøving overordnet både de statlige veiledende retningslinjene og eventuelle lokale fastsatte normer for utmåling av stønad. Kommunale normer og statlig veiledende retningslinjer er kun veiledende for om stønad skal innvilges, og ved utmåling av stønad

6. Kommentarer til virksomhetens styringssystem

Det utføres et godt faglig arbeid ved behandlingen av søknader fra personer med forsørgeransvar for barn. Risikoen for at det svikter er likevel for høy, og gjennomgang av 21 tilsendte vedtak, saksmapper og utskrifter fra journaler på disse sakene i saksbehandlingssystemene, viser at det i flere av sakene er gjort saksbehandlingsfeil.

Slike feil er ofte vanskelig å oppdage for ansatte, og et ordinært avvikssystem som f.eks. «Kvalitetslosen» fanger vanskelig opp slike feil/avvik. Dermed blir det viktig at ledelsen blir bevisst hvor det kan svikte, og følger med slik at svikt ikke skjer, eller raskt blir rettet for å unngå fremtidige feil.

Ledelsen bør gjennomgå de verktøyene som Nav-kontoret har for å behandle søknader fra personer med forsørgeransvar for barn. Det kan være behov for bedre rutiner og prosedyrer, mer kunnskap om risikoforhold, bedre faglige arenaer, økt kompetanse i saksbehandling eller andre tiltak. Et sentralt forhold synes å være behovet for at ledelsen blir mer oppmerksom på hvor det kan svikte og følgende hvis det skjer svikt.

Formålet med bedre styring av saksbehandlingen er å unngå at personer med forsørgeransvar for barn må vente for lenge på å få hjelp, ikke får hjelp som kan være påkrevet for et meningsfullt liv, eller opplever krenkelser. Det er derfor viktig at ledelsen er bevisst slike forhold når tiltak skal iverksettes for å rette feil som har ført til avviket.

7. Regelverk

- Sosialtjenesteloven (STL)
- Forvaltningsloven
- Forskrift om internkontroll i arbeids- og velferdsforvaltningen
- Rundskriv «Hovednummer 35 – Lov om sosiale tjenester i NAV»
- Rundskriv A-1/2014 Statlige veiledende retningslinjer for utmåling av økonomisk stønad 2015

8. Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt under forberedelsen av revisjonen:

Informasjonsskriv fra NAV-leder om virksomheten

Rutine for behandling av saker etter Sosialtjenesteloven

- Organisasjonskart rådmannsgruppa og helse/omsorg/velferd
- Stillingsbeskrivelse saksbehandler
- Handlingsplan Søndre Land kommune 2015-2018
- Samarbeidsavtale Søndre Land kommune – NAV Oppland

Dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Mapper i 21 saker hvor personer med forsørgeransvar for barn har søkt om økonomisk stønad og utskrift av journaler fra datasystemene i de samme sakene
- Mal brev ved innkalling til samtale og innhenting av opplysninger
- Sjekkliste dokumentasjon ved behandling av søknader om økonomisk stønad
- Lederavtale for avdelingsledere i Søndre Land kommune 2014

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- Varsel om tilsyn 13. januar 2015
- Forslag til program
- Avklaring formøte den 17. februar

9. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Randi Marta Berg	Kommunalsjef helse, omsorg, velferd	x	x	
Heidi B. Draget	saksbehandler	x	x	x
Ann K.L. Viflat	publikumsmottak	x	x	x
Eivind Walbye	saksbehandler	x	x	x
Hans B. Engelian	gjeldsrådgiver	x	x	x
Walter Draget	NAV-leder	x	x	x
Eli Johanne Ormberg	Flyktningkonsulent	x	x	
Jan Ryan	saksbehandler	x	x	x
Stine S. Bjone	saksbehandler		x(tlf)	

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Unn Aasterud, Randi Irene Midthaugen, Tone Huuse Svesengen

Søndre Land kommune**BARNEHAGE: GENERELL PRESENTASJON OG
OPPFØLGING AV TALL FRA KOMMUNEBAROMETERET
2017**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Utdrag fra Kommunebarometeret 2017 (område «Barnehage»)

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Administrasjonens presentasjon av barnehagesektoren i Søndre Land kommune tas til orientering.
2.

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn / oppsummering:**

Saken er to-delt:

1. Presentasjon av barnehagesektoren i Søndre Land kommune.
2. Rådmannens vurdering av tall fra Kommunebarometeret 2017.

I tråd med vedtak i kontrollutvalget i møte den 11/12-17 er rådmannen/administrasjonen invitert til å orientere.

Vedr. generell presentasjon av barnehagesektoren:

I oversendt invitasjon til rådmannen er det nevnt følgende stikkord: organisering, sentrale lover/regler for sektoren, mål, måloppnåelse/rapportering, økonomi, kvalitet på tjenestene, presentasjon av evt. brukerundersøkelser, gjennomført/igangsatt utviklingsarbeid mv.

Det er også bedt om informasjon om hvordan man sikrer god **styring om kontroll** på området, herunder gjennomførte **risikovurderinger** (Hvilke tema/områder er risikovurdert? Hvordan er avdekkede risikoer håndtert?)

Vedr. tall fra Kommunebarometeret 2017:

Kontrollutvalget hadde i sitt møte den 11/12-17 en gjennomgang av Kommunebarometeret 2017 hvor kommunen samlet ble rangert på 308. plass blant landets 428 kommuner. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

Med bakgrunn i tallmaterialet inviteres rådmannen til å gi sin vurdering av tallene på følgende område:

- **Barnehage (415 plass):**
 - *Oppholdstimer per årsverk har sunket siden 2015, og er lavere enn landsgjennomsnittet (10 641; gj.snitt 11 363)*
 - *Lavere pedagogisk utdanningsnivå på ansatte enn gj.snitt:*
 - *styrere og ledere 81 %; gj.snitt 95 %*
 - *øvrige ansatte 32 %; gj.snitt 36 %*
 - *27 % av barn født før 1/9 uten barnehageplass (gj.snitt 10 %)*
 - *56,7 % av barn med minoritetsbakgrunn har barnehageplass (gj.snitt 76%) nedgang fra de siste årene*

Vedlagt saken følger utdrag fra Kommunebarometeret 2017 (område «Barnehage»)

10 % vekt i barometeret KB: Kommunale barnehager	Kommunens nøkkeltall			415 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		
				Plass	Landet	Kommunens karakter		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
BEMANNING (KB): Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (20 %)	10 938	11 286	10 641	194	11 363	2,8	2,4	3,1
FAGUTDANNING (KB): Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning (20 %)	91	91	81	373	95	4,1	4,0	3,2
FAGUTDANNING (KB): Andel øvrige ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning (20 %)	31	31	32	281	36	3,0	2,7	3,1
ETTERSPØRSEL: Andel barn født før 1.9 (uansett bokommune), som hadde søkt om og ikke fått plass ved rapporteringstidspunktet (10 %)		20	27	414	10		1,6	1,0
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager (10 %)	6	2	3	297	9	3,3	1,0	1,6
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år (10 %) (alle barnehager)	64,3	68,8	56,7	382	76,0	2,5	3,0	1,7
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)	67	66	59	385	74	3,1	2,5	1,6
AREAL (KB): Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (5 %)	9,7	9,9	9,6	49	5,9	4,6	4,6	4,4

Søndre Land havner helt i bunnsjiktet på årets tabell i sektoren. Bemanningen i barnehagene i Søndre Land er midt på treet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Snittet er 11363 timer per årsverk. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen 10641 prosent dårligere i Søndre Land i fjor. Var det et planlagt kutt eller mer tilfeldige variasjoner?

Noen styrere og ledere står uten godkjent utdanning, er det bare en tilfeldighet?

32 prosent av andre ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er på 36 prosent.

Ifølge statistikken er det 27 prosent av barn født før 1. september som sto uten en barnehageplass 15. november. Det er kommunens plikt å ha plassene tilgjengelig, gitt at barna også har en faktisk rett på plass (det sier ikke statistikken direkte). En feilkilde er at søknader for plass til barn bosatt i andre kommuner, kan være inkludert i tallene.

En liten andel av dem som jobber i barnehagene i Søndre Land er menn. Hva skal til for å nærme seg de beste kommunene?

57 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Andelen er lav målt mot mange andre kommuner. Snittet er 76 prosent. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn

er en feilkilde.

Over tid er statistikken relativt svak målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge.

Nasjonale utviklingstrekk:

I barnehagene går stadig flere barn med minoritetsbakgrunn i barnehage, men andelen er fortsatt mye lavere enn for barn med norsk bakgrunn. Andelen er nå på 76 prosent for landet totalt (samlet går knapt 91 prosent av alle 1-5-åringene i barnehage). Alle kommuner som har rapportert flere minoritetsspråklige barn i barnehagen enn det er i kommunen, har blitt korrigert til 100 % av Kommunal Rapport.

Det blir fortsatt flere menn som jobber i barnehage, men andelen øker bare helt marginalt år for år. Snittet er nå på nesten 9 prosent. Statistikken skiller ikke på kommunale og private barnehager hva gjelder kjønn.

I Kommune-Norge samlet har 95 prosent av styrere og ledere godkjent barnehagelærerutdanning, andelen har vært ganske stabil de siste årene. Andelen ansatte med barnehagelærerutdanning eller annen pedagogisk utdanning ligger på 36 prosent. Andelen har økt marginalt de siste årene.

Bemanningen var omtrent uendret i kommunale barnehager i fjor. I snitt var det

11.363 oppholdstimer per årsverk. De siste fem årene har bemanningen totalt sett blitt 5 prosent bedre.

En del barn står i statistikkene oppført med rett til barnehageplass, uten å ha fått det. Her er det ikke sikkert at tallet reflekterer det reelle barnehageopptaket. En del av barna kan også være bosatt i andre kommuner, og vil i så fall ikke ha rett til plass i den kommunen det er søkt om plass.

Søndre Land kommune**REGNSKAPSREVISJON: STATUS FOR REVISJON AV
KOMMUNEREGSKAPET FOR 2017**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forskrift om kontrollutvalg	Vedlagt:
Nei
2. Veileder vedr. kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor regnskapsrevisor (Norges Kommunerevisorforbund, 2010)	Nei
3. Inngått oppdragsavtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS	Nei
4. Kundebrev nr. 1/2018 fra Innlandet Revisjon IKS vedr. årsregnskapet 2017	Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Revisors informasjon om status i arbeidet med revisjon av kommuneregnskapet for 2017 tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

I tråd med avtale og fast praksis er Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor invitert til å orientere om status og fremdrift for arbeidet med revisjon av kommuneregnskapet.

Rapporteringen er det andre av tre faste rapporteringspunkter fra regnskapsrevisor til kontrollutvalget gjennom revisjonsåret.

Kontrollutvalgets lovpålagte oppgaver med regnskapsrevisjonen:

Kontrollutvalgets hovedoppgave med regnskapsrevisjon er i henhold til § 6 i forskrift om kontrollutvalg:

”å påse at kommunens årsregnskap og kommunale foretaks årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at dette foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks, eller avtaler med revisor.

For å holde seg ”løpende oppdatert” er det etablert praksis med minimum tre samtaler med revisor i løpet av året:

1. Presentasjon av revisjonsplan/-strategi (normalt september)
2. Statusrapport (normalt februar)
3. Årsavslutning og presentasjon av revisjonsberetningen (normalt april)

Hyppeghet på kommunikasjonen og innholdet i samtalene følger anbefalingen/veilederen på området, Norges Kommunerevisorforbunds din veileder om kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor regnskapsrevisor.

Inngått avtale med revisor:

Det er stilt krav/forventninger til statusrapporteringen i oppdragsavtalen som er inngått mellom kontrollutvalget og revisor. Forventningene er formulert slik, jf. vedlegg 1 til avtalen:

- Formål/resultatkrav:
Kontrollutvalget får tilstrekkelig informasjon til å vurdere at revisjonen av kommunens årsregnskap gjennomføres på en betryggende måte.
- Statusrapporteringen bør omfatte:
 - Vesentlige revisjonsaktiviteter og resultatet av disse, herunder status i «Risikofaktorer til oppfølging»
 - Revisjon av internkontrollen, herunder kartlegging, testing og vurdering av rutiner og prosesser
 - Oppfølging av evt. nummerert brev
 - Eventuelle endringer i revisjonsplan/-strategi, herunder endring i risikoforhold
 - Fremdrift i revisjonsarbeidet
 - Informasjon om kommunikasjon mellom revisor og kommunen

Faser i revisjonsarbeidet:

Regnskapsrevisjonen kan inndeles i tre faser:

1. I **planleggingsfasen** (ca. mai - september) vurderes de største regnskapspostene ut fra risiko- og vesentlighetsforhold basert på revisors kunnskap om og erfaring med oppdraget. Her tar revisor stilling til hvordan vi skal utføre revisjonen for å kunne bekrefte at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I planen inngår også hvordan den økonomiske internkontrollen skal gjennomgås og eventuelt testes. I tillegg til den rent økonomiske virkningen av eventuelle feil, søker man også å ta hensyn til allmennhetens behov for informasjon knyttet kommunens årsplan og årsbudsjett. Revisjonsplan/-strategi presenteres for kontrollutvalget.
2. I **gjennomføringsfasen** (ca. september - februar) kartlegges og vurderes normalt internkontrollen først. Revisjon som direkte gjelder bekreftelse av regnskapsposter, gjøres gjerne etterpå og normalt mot slutten av året i forbindelse med regnskapsavslutningen. Kontrollutvalget informeres om arbeidet (statusrapportering).
3. I **avslutningsfasen** (ca. februar - april) utføres kontroller rettet mot årsavslutningen og det konkluderes det på utført arbeid, herunder hvorvidt det er utført tilstrekkelig revisjon. Revisjonsberetning avlegges (frist 15/4). Ofte lages det også et årsavslutningsbrev til rådmannen. Revisor deltar i forbindelse med kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet og presenterer revisjonsberetningen og de avsluttende konklusjonene.

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 22.01.2018
J.nr./Referanse: 2018-071 /BH

Til

Deltakerkommunenens:
Ordføreren/fylkesordføreren
Rådmannen/fylkesrådmannen
Kontrollutvalget

Kundebrev nr. 1/2018 Avslutning og behandling av årsregnskapet 2017.

Avslutning av årsregnskapet

Vi minner om fristen 15. februar 2018 for rådmannens/fylkesrådmannens avleggelse av årsregnskapet jf. kommuneloven § 48 og forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10.

Vi ber om at årsregnskapet oversendes revisor så snart det foreligger. Inneholder årsregnskapsdokumentet andre regnskaper bes dette omtalt i oversendingsbrevet. Årsregnskapet er offentlig fra det tidspunkt det er avlagt av rådmannen/fylkesrådmannen.

Årsregnskapet bør kontrolleres og kvalitetssikres på en betryggende måte før oversending til revisjon. Dokumentasjon av kontroller og avstemminger skal oppbevares på en oversiktlig måte og stilles til disposisjon for revisor.

Årsberetningen skal utarbeides av rådmannen/fylkesrådmannen og avgis innen 31. mars 2018. Vi ber om at den oversendes revisor samtidig med at den sendes til det organ kommunestyret/fylkestinget har bestemt. Obligatoriske opplysninger som skal gis i årsberetningen framgår av kommunelovens § 48 nr. 5 og forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10.

Kan ikke kommunen overholde fristene for avleggelse av årsregnskap eller årsberetning, bes rådmannen/fylkesrådmannen ta kontakt med oss så fort som mulig for å avtale ny dato for avleggelse.

Behandling av årsregnskapet

Årsregnskap og årsberetning 2017 skal behandles i henhold til kommunelovens § 48 og forskrift om årsregnskap og årsberetning, herunder vedtas av kommunestyret/fylkestinget selv senest 1. juli 2018.

Revisor skal avgi revisjonsberetning til kommunestyret/fylkestinget uten unødig opphold etter at årsregnskapet og årsberetningen er avlagt, og senest 15. april 2018. Har revisor ikke hatt tilstrekkelig tid til å gjennomgå rådmannens/fylkesrådmannens årsregnskap og årsberetning vil revisor skrive ny revisjonsberetning når regnskapet og årsberetningen er ferdig revidert og trekke tilbake

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61 28 90 80

Kontor Otta:
Ola Dahlgate 3
2670 Otta
Tlf. 61 28 90 80

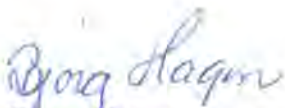
Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 1604 11 46927

revisjonsberetningen avgitt 15.april 2018. Revisjonsberetningen er en del av saksdokumentasjonen ved behandlingen av årsregnskapet i formannskapet/fylkesutvalget, kontrollutvalget og kommunestyret/fylkesting.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget. Kontrollutvalgets uttalelse er en del av saksdokumentasjonen ved behandlingen av årsregnskapet i formannskapet/fylkesutvalget samt kommunestyret/fylkesting.

Revisor har møteplikt og vil være til stede i kontrollutvalget og kommunestyret/fylkestinget når årsregnskapet og årsberetningen behandles. Vi ber derfor om å bli informert om tidspunkter for behandling i kontrollutvalget og kommunestyret/fylkestinget. Revisor kan om ønskelig gi en orientering og svare på spørsmål knyttet til revisjonsberetningen. Kommunen kan om ønskelig avtale med revisor om tilstedeværelse og informasjon ved formannskapets/fylkesutvalgets behandling.

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

SAK NR. 06/2018

Søndre Land kommune

ÅRSRAPPORT OG AVREGNING 2017 FRA INNLANDET REVISJON IKS

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Årsrapport 2017 fra Innlandet Revisjon IKS Vedlegg 1
2. Avregning av total ressursbruk for revisjon 2017 Vedlegg 2

FORSLAG TIL VEDTAK:

Årsrapport 2017 og avregning av total ressursbruk for revisjon for 2017 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

I tråd med avtale mellom kontrollutvalget og Innlandet Revisjon IKS fremlegges herved:

- Årsrapport 2017 (oversikt over tidsbruk for året m/kommentarer)
- Avregning for 2017 (økonomisk oppgjør for fjoråret, avregning av faktisk tidsbruk mot budsjett/a-konto)

Den vedlagte årsrapporten (se vedlegg 1) viser at det for fjoråret er benyttet/fakturert totalt 568 timer. Dette er 252 timer mindre enn budsjettert. Avviket skyldes i hovedsak mindre kjøp av forvaltningsrevisjonstjenester enn budsjettert (181 timer).

Som det fremgår av avregningen (jf. vedlegg 2) utgjør mindreforbruket kr. 254 880. Dette er tidligere innbetalt a-konto, og vil derfor bli tilbakebetalt kommunen.

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 09. januar 2018
J.nr./Referanse: 2018- 021 BH/HHO/RG

Til Kontrollutvalget i Søndre Land kommune
v/sekretariatet

Årsrapport 2017

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruken per 31.12.2017.

	OPPDRAGS AVTALE		FORBRUK 2017		Differanse	
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	Pris
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	400	930	400	930		
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	120	930	92	930		
Veiledning og bistand	30	930	11	930		
SUM REGNSKAPSREVISJON	550	930	503	930	47	930
BESTILTE TJENESTER						
Bestilte mindre undersøkelser						
Forvaltningsrevisjon	220	1020	39	967		
Selskapskontroll	0					
SUM BESTILTE TJENESTER	220	1020	39	967	181	1020
Møter i KU og KST	50	1020	26	1020	24	1020
SUM TIMER	820		568		252	

Kommentarer vedrørende regnskapsrevisjon

Det er samlet for regnskapsrevisjon ikke vesentlig avvik mellom prognose i følge oppdragsavtalen og medgåtte ressurser. Revisjonen har ingen nummererte brev til oppfølging.

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61289080

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61289080

Kontor Otta:
Ola Dahlgate 3
2670 Otta
Tlf. 61289080

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 16041146927

Kommentarer vedrørende forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Prosjekt	Forbruk pr. 31.12.2017			Sum over alle år. Totalt forbruk/-prognose pr prosjekt inkl foranalyser			Kommentar
10345 Tidlig innsats og tilpasset undervisning	37710	39	967	237420	238	998	Prosjektarbeidet har blitt forsinket, men gjennomføres i løpet av 1. halvår 2018. Timeanslaget er satt til 180 timer, eksklusivt arbeidet med foranalyse og prosjektplan. Foranalysen ble gjennomført i 2016 og utgjorde 58 timer
Totalt	37710	39	967	237420	238	998	
Oppdragsavtale FR/SK 2017	224400	220	1020				

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 09.01.18

J.nr./Referanse: 2017-034 /BH

Til Søndre Land kommune
v/Kontrollutvalget

Avregning av total ressursbruk revisjon 2017

Selskapsavtalen for Innlandet Revisjon IKS fastsetter prinsipp for prising og fakturering. I avtalens § 5 heter det følgende:

"Selskapet skal fakturere sine tjenester ut i fra reelt medgått ressursbruk på det enkelte oppdrag. Regnskapsrevisjon (inkl. attestasjoner/bekreftelser), forvaltningsrevisjon og veiledningstjenester m.v. skal forhåndsavtales med den enkelte deltaker i en oppdragsavtale. Selskapet skal alltid operere med en timesats som gjør at selskapet over tid ikke er egnet til å gå med overskudd (selvkostprinsipp)."

Selskapets representantskap har fastsatt timepriser for 2017 til:

Regnskapsrevisjon,	kr 930
Forvaltningsrevisjon, revisor	kr 930
Forvaltningsrevisjon, oppdragsansvarlig	kr 1.110
Møter	kr 1.020

Oppdragsavtalen med kommunene og fylkeskommunen regulerer tidspunkt og måte for avregning. Avregningen skal spesifiseres for utførte tjenester iht. faktisk tidsforbruk og eventuelle tillegg for kjøpte tjenester.

Avregningen for kommunen viser følgende tidsforbruk, timepriser og revisjonskostnader i 2017:

	Timer	Timepris	Sum
Regnskapsrevisjon	400 timer	930	372000
Attestasjon og veiledning	103 timer	930	95790
Forvaltningsrevisjon	39 timer	967	37710
Selskapskontroll	0 timer	0	0
Bestilte undersøkelser	0 timer	0	0
Møter	26 timer	1020	26520
Sum	568 timer		532020

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61289080

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61289080

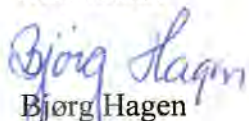
Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3
2670 Otta
Tlf. 61289080

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 16041146927

Betalt à konto gjennom året	786900
Kostnader til revisjon	532020
<hr/>	
Differanse	254880

For mye betalt vil bli trukket fra på à kontobeløpet for andre tertial 2018.

Med hilsen

Bjørg Hagen
Daglig leder

Kopi til: Rådmannen

Søndre Land kommune

KONTROLLUTVALGSKONFERANSEN 2018

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Program for Kontrollutvalgskonferansen 2018

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Presentasjon av hovedpunktene på Kontrollutvalgskonferansen 2018 tas til orientering.
2. Følgende tema fra konferansen noteres til senere oppfølging/drøfting i f.m. forvaltningsrevisjon:
 -
 -

SAKSOPPLYSNINGER:

Etter avtale er det lagt opp til en gjennomgang/presentasjon av hovedtemaene på konferansen:

- Digitalisering
- Arbeidslivskriminalitet
- Etikk
- Personvern

Hensikten med saken er refleksjon omkring temaene i forhold til kontrollarbeidet i egen kommune.

Det vises til vedlagte program for detaljert oversikt over tema og innhold på konferansen.

NKRFS Kontrollutvalgskonferanse

7-8 februar 2018

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Hovedtemaer:

Digitalisering >

Arbeidslivskriminalitet >

Etikk >

Personvern >

Målgruppe
Ledere/medlemmer av kontrollutvalg,
kontrollutvalgssekretærer, revisorer og andre som er
interessert i tilsyn og kontroll i kommunesektoren

Følg konferansen
på Twitter:
#ku18nkrf

www.twitter.com/nkrf

▶ **Møteleder:** Daglig leder *Rune Tokle*, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

09.00 Registrering og kaffe + noe å bite i / utstilling

10.00 **Velkommen**

▶ Daglig leder *Rune Tokle*, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10 **Åpning**

▶ Stortingsrepresentant *Karin Andersen* (SV), leder av Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

DIGITALISERING

10.40 **En tilstandsrapport fra digitaliseringen i kommune-Norge**

▶ *Elin Wikmark Darell*, leder av Værnesregionen IT

11.10 **Digitaliseringsstrategi i kommune-Norge**

▶ *Line Richardsen*, avdelingsdirektør for digitalisering i KS

FOTO KS

11.40 Lunsj

12.40 **Innovasjonsbyen Bergen**

▶ *Dag Inge Ulstein* (KrF), byråd for finans og innovasjon i Bergen kommune

FOTO SIF/MARLON

13.25 Pause / utstilling

13.45 **Hvordan kan den etiske standarden som lages for kommunene bistå kommuneledelsen og kontrollutvalgene?**

▶ *Tina Søreide*, professor ved NHH

FOTO SKODVIN

14.30 Pause / utstilling

14.50 **Kontrollutvalgets rolle i undersøkelsen av byggesaksbehandling i Tjøme kommune**

▶ *Dag Erichsrud* (H), leder av kontrollutvalget i Tjøme kommune

15.40 Pause / utstilling

16.00 | 17.00 **Offentlig eierskap i et samfunn i endring**

▶ *Geir Lippestad* (A), byråd for næring og eierskap i Oslo kommune

FOTO STURLASON

19.30 Middag

Møteleder: Daglig leder **Mona Moengen**, Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS (Rokus) og leder av NKRFs kontrollutvalgskomite

09.00

Er den nye personopplysningsloven svaret på de teknologiske utfordringene vi møter de neste årene?

▶ **Bjørn Erik Thon**, direktør i Datatilsynet

10.00

Pause / utstilling

10.20

Kriminelle bygger Norge

▶ **Einar Haakaas**, journalist og forfatter av boka "Svartmaling. Kriminelle bygger Norge"

11.05

Pause / utstilling

11.25

Etikk i en ny mediehverdag

▶ **Per Arne Kalbakk**, NRKs etikkredaktør

12.15

Omdømme, varsling og kontroll – et skråblikk

▶ **Harald Stanghelle**, redaktør i Aftenposten

13.00

Lunsj

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse

7-8 februar 2018

Påmelding

- Påmeldingsfrist: 19. desember 2017.
- Bindende påmelding skal skje via [NKRFs nettsider](#)
- Faktura vil bli tilsendt etter påmeldingsfristens utløp.
- Det tas forbehold om endringer i programmet.

Konferansepriser*

- Kr 6 600 eks. mva. med overnatting (ikke-medlemmer: Kr 7 000)
- Kr 4 930 eks. mva. uten overnatting (ikke-medlemmer: Kr 5 330)
- Kr 1 120 eks. mva. for overnatting m/frokost fra 6. til 7. februar 2018

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Avbestillingsbetingelser

- Avbestilling må skje skriftlig.
- Det vil ved avbestillinger etter påmeldingsfristens utløp kreves et gebyr på kr 500 til dekning av administrasjonsutgifter. Ved avbestilling senere enn en uke før konferansestart belastes 50 % av konferanseavgiften.
- Avbestilling ved legitimert sykdom behandles særskilt.
- Avmelding på konferansedagen, eller ev. uteblivelse, medfører full konferanseavgift.
- Ved hotellreservasjon kommer i tillegg ev. ansvaret overfor hotellet.
- Deltakelse kan ved behov overføres til en annen kollega.

Konferansested

The Qube - Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Forhåndsgodkjenning

11 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning.

Norges Kommunerevisorforbund
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Telefon 23 23 97 00, post@nkrf.no, www.nkrf.no
www.twitter.com/nkrf (#ku18nkrf)

Velkommen på konferanse!

SAK NR. 08/2018

Søndre Land kommune

REFERATSAKER

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	15.02.2018	Kjetil Solbrækken	Referatsak nr. 5 er unntatt fra offentlighet, jf. off. loven § 13.

Saksdokumenter:	
1. Saksliste – kommunestyrets møte 12.12.2018	Vedlegg 1
2. Sykefravær – interpellasjon kommunestyrets møte 12.12.2018	Vedlegg 2
3. Vurdering av oppdragsansvarlige forvaltningsrevisors uavhengighet: <ul style="list-style-type: none">• Erklæring fra Reidun Grefsrud• Erklæring fra Kristian Lein• Erklæring fra Guro Selfors Lund	Vedlegg 3 a) Vedlegg 3 b) Vedlegg 3 c)
4. Diverse avisartikler	Vedlegg 4
5. Brev til kontrollutvalget fra NN, datert 07.01.2018	Vedlegg 5 (UNNTATT OFF.)
6. Neste møte: Tidspunkt/saksliste	Muntlig orientering

SAKSOPPLYSNINGER:

Referatsak nr. 5 deles ut i møtet.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsakene tas til orientering.

MØTEINNKALLING

Utvalg: Kommunestyret
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Møtedato: 12.02.2018 Tid: 17:00 - 00:00

Medlemmene innkalles med dette til overnevnte møte. Eventuelt forfall meldes til servicetorget, tlf. 611 26 410 snarest mulig. Varamedlemmer møter bare etter nærmere innkalling.

I tillegg til saklisten, vil mottatt (felles) interpellasjon fra Søndre Land Arbeiderparti og Søndre Land Senterparti vedr. læringordningen også bli behandlet (interpellasjonen følger vedlagt).

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr.	Arkivsaksnr. Tittel
1/18	16/347 FRAMTIDA FOR SKOLETILBUDET VED VESTSIDA OPPVEKSTSENTER
2/18	15/1646 HOVLI OMSORGSENTER
3/18	17/503 HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2018 - 2021
4/18	17/1738 OPPRETTELSE AV GJØVIKREGIONEN FOSTERHJEMSTILSYN
5/18	18/42 SØNDRE LAND FRIVILLIGSENTRAL - SAMARBEIDSAVTALE 2018 - 2020
6/18	16/360 VEDTAK REGULERINGSENDRING AV FV 34 GRIME - VESLEELVA
7/18	18/80 EIERSKAPSMELDING 2016

8/18

18/151
REFERATSAKER TIL KOMMUNESTYREMØTE 12.02.2018

Hov, den 01.02.2018

Terje Odden
Ordfører

Knut Viset
Kontorsjef

VEDV662

Dokid: 18001706 (18/157-1)
INTERPELLASJON TIL
KOMMUNESTYRET FRA
HØYRE

Høyt sykefravær – stor utfordring

Interpellasjon til kommunestyret

Fra Rune Selj 2.2.2018

Høyt sykefravær, eller for lavt nærvær som det ofte betegnes som, har over tid vært en utfordring i vår kommune. Vi er slett ikke eneste kommune som sliter med dette, men det er en mager trøst når fraværet i kommunal sektor ligger vesentlig over sykefraværet i arbeidslivet for øvrig. Faktisk er sykefraværet hos oss tett ved det dobbelte av det vi finner i øvrig arbeidsliv. Når mer enn en av 10 i snitt er borte fra jobb hver dag er det kort og godt for mye og heller ikke noe sunnhetstegn for vår organisasjon som helhet. Samtidig er det, for ikke å svartmale, grunn til å merke seg store variasjoner med områder som også ligger forbilledlig lavt.

Nå er det jo ikke sånn at problemet ikke er kjent og at det ikke er forsøkt gjort noe med sykefraværspromatikken. Vi er kjent med at det har vært jobbet med en del tiltak bl.a. gjennom IA-avtalen, men etter en periode med en viss nedgang er igjen fraværet vært økende. Og vi har ikke vært i nærheten av vår nokså moderate målsetting på 7,5%.

Menneskelig innsats er uten sammenligning vår viktigste ressurs i kommunens virksomhet – så utgjør da også denne innsatsfaktoren nærmere 80% av våre samlede kostnader. Derfor er det grunn til ekstra fokus på hvordan vi ivaretar og nyttegjør oss denne ressursen på en god måte. Høyt fravær indikerer at vi ikke lykkes i å gjøre dette godt nok – og jeg sier med vilje vi for dette angår hele organisasjonen vår og skal vi lykkes fornemmer jeg at reell inkludering vil være nokså avgjørende stikkord.

Om problemene skyldes forhold i jobben, organisasjon og ledelse eller sider ved vår organisasjonskultur skal jeg ikke ha noen forutinntatt oppfatning av. Tvert om må en av utfordringene nettopp være å indentifisere årsaker innen søkelyset settes på det som kan være aktuelle og effektive tiltak for å dempe fraværet.

Vi har et felles ansvar for å bruke ressursene godt for å sikre at vi kan løse kommunens oppgaver til innbyggernes beste – som arbeidsgiver har vi selvfølgelig også ansvaret i forhold til våre ansatte som må ivaretas. Jeg håper derfor vi så langt som mulig kan ha en åpen prosess omkring arbeidet med sykefravær – en prosess som gir tillit til at dette tas med det alvor og den innsats som betydningen av arbeidet tilsier.

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 11.01. 2018
J.nr./Referanse: 2018-045/RG

Til kontrollutvalget i:

• Gjøvik kommune	Lunner kommune
• Østre Toten kommune	Gran kommune
• Vestre Toten kommune	Søndre Land kommune
• Jevnaker kommune	Nordre Land kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet. Reidun Grefsrud.

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jmfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet¹

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

¹ Referanser: Kommuneloven § 79, Revisjonsforskriften kap. 6, ISA 200 - Overordnede mål for den uavhengige revisor og gjennomføringen av en revisjon i samsvar med revisjonsstandardene pkt. 14, ISA 220 - Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper pkt 11, ISA 300 - Planlegging av revisjon av et regnskap pkt. 7, Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8.

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61289080

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61289080

Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3
2670 Otta
Tlf. 61289080

Firma:
E-post: postmottak@rev.no
www.irev.no
Postboks 988
2628 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 16041146927

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet i forhold til Gjøvik kommune, Østre Toten kommune, Vestre Toten kommune, Jevnaker kommune, Lunner kommune, Gran kommune, Søndre Land kommune og Nordre Land kommune:

Pkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Innlandet Revisjon IKS.</i>
Pkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som fylkeskommunen eller disse kommunene deltar i.</i>
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til fylkeskommunen eller disse kommunene som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor fylkeskommunen eller disse kommunene som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor fylkeskommunen eller disse kommunene som hører inn under kommunenes egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for fylkeskommunen eller kommunene.</i>
Pkt 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Med hilsen

Reidun Grefsrud
Reidun Grefsrud

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 17.01. 2018
J.nr./Referanse: 2018-065/KL

Til kontrollutvalget i:

- Gjøvik kommune
- Østre Toten kommune
- Vestre Toten kommune
- Jevnaker kommune
- Lunner kommune
- Gran kommune
- Søndre Land kommune
- Nordre Land kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet. Kristian Lein.

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jmfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet¹

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

¹ Referanser: Kommuneloven § 79, Revisjonsforskriften kap. 6, ISA 200 - Overordnede mål for den uavhengige revisor og gjennomføringen av en revisjon i samsvar med revisjonsstandardene pkt. 14, ISA 220 - Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper pkt 11, ISA 300 - Planlegging av revisjon av et regnskap pkt. 7, Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8.

Hovedkontor:
Kirkegata 76
2609 Lillehammer
Tlf. 61289080

Kontor Gjøvik:
Studievegen 7
2815 Gjøvik
Tlf. 61289080

Kontor Otta:
Ola Dahls gate 3
2670 Otta
Tlf. 61289080

Firma:
E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
Postboks 988
2626 Lillehammer
Reg. nr. 987 769 386 MVA
Bank kto. 16041146927

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

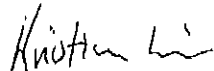
I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet i forhold til Gjøvik kommune, Østre Toten kommune, Vestre Toten kommune, Jevnaker kommune, Lunner kommune, Gran kommune, Søndre Land kommune og Nordre Land kommune:

Pkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke onsettelsesforhold i andre stillinger enn i Innlandet Revisjon IKS.</i>
Pkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som fylkeskommunen eller disse kommunene deltar i.</i>
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til fylkeskommunen eller disse kommunene som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i> <i>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i> <i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor fylkeskommunen eller disse kommunene som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor fylkeskommunen eller disse kommunene som hører inn under kommunenes egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for fylkeskommunen eller kommunene.</i>
Pkt 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Med hilsen

Kristian Lein

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innlandet Revisjon IKS

Lillehammer, 23. 01 2018

J.nr./Referanse: 2018-076/GSL

Til kontrollutvalget i:

• Gjøvik kommune	Lunner kommune
• Østre Toten kommune	Gran kommune
• Vestre Toten kommune	Søndre Land kommune
• Jevnaker kommune	Nordre Land kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet. Guro Selfors Lund.

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jmfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenervering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet¹

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Som nærstående regnes

- ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

¹ Referanser: Kommuneloven § 79, Revisjonsforskriften kap. 6, ISA 200 - Overordnede mål for den uavhengige revisor og gjennomføringen av en revisjon i samsvar med revisjonsstandardene pkt. 14, ISA 220 - Kvalitetskontroll av revisjon av regnskaper pkt 11, ISA 300 - Planlegging av revisjon av et regnskap pkt. 7, Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8.

Hovedkontor:
 Kirkegata 76
 2609 Lillehammer
 Tlf. 61289080

Kontor Gjøvik:
 Studievegen 7
 2815 Gjøvik
 Tlf. 61289080

Kontor Otta:
 Ola Dahls gate 3
 2870 Otta
 Tlf. 61289080

Firma:
 E-post: postmottak@irev.no
www.irev.no
 Postboks 988
 2626 Lillehammer
 Reg. nr. 987 769 386 MVA
 Bank kto. 16041146927

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13.

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.
- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet i forhold til Gjøvik, Østre Toten kommune, Vestre Toten kommune, Jevnaker kommune, Lunner kommune, Gran kommune, Søndre Land kommune og Gausdal kommune:

Pkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke onsettelsesforhold i andre stillinger enn i Innlandet Revisjon IKS.</i>
Pkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som fylkeskommunen eller disse kommunene deltar i.</i>
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til fylkeskommunen eller disse kommunene som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p><i>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor fylkeskommunen eller disse kommunene som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p>
Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor fylkeskommunen eller disse kommunene som hører inn under kommunenes egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for fylkeskommunen eller kommunene.</i>
Pkt 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Med hilsen

Guro Selfors Lund
Guro Selfors Lund

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor